

Εισαγωγή στη Μικροοικονομική

9^η θεματική ενότητα: Μονοπώλιο

Διδάσκων: Λευτέρης Φιλιππιάδης
2023-24

Εισαγωγή

- Το **μονοπώλιο** μαζί με τον τέλειο ανταγωνισμό αποτελούν τα δύο άκρα στο φάσμα των διαφορετικών δομών αγοράς:
 - Μια τέλεια ανταγωνιστική επιχείρηση έχει την μικρότερη **δύναμη αγοράς** ενώ ένα μονοπώλιο έχει την μεγαλύτερη.
 - Δύναμη αγοράς: η δυνατότητα μιας επιχείρησης να επηρεάζει την τιμή της αγοράς.
 - Η μεγαλύτερη ποσότητα πωλείται στον τέλειο ανταγωνισμό ενώ η μικρότερη στο μονοπώλιο.
 - Η χαμηλότερη τιμή χρεώνεται στον τέλειο ανταγωνισμό ενώ η υψηλότερη στο μονοπώλιο.
 - Τα μικρότερα κέρδη (μηδενικά στη μακροχρόνια περίοδο) έχουν οι επιχειρήσεις στον τέλειο ανταγωνισμό ενώ τα υψηλότερα το μονοπώλιο.

Μονοπώλιο

Χαρακτηριστικά του μονοπωλίου είναι:

- Υπάρχει μόνο μία επιχείρηση
- Το προϊόν της επιχείρησης δεν έχει στενά υποκατάστατα
 - Τι σημαίνει αυτό;
- Υπάρχουν πολύ ισχυρά εμπόδια εισόδου στην αγορά.
 - Τι σημαίνει αυτό;

Όλη η αγορά ανήκει στο μονοπώλιο: το μονοπώλιο «βλέπει» ολόκληρη την ζήτηση

Τα μακροχρόνια κέρδη του μονοπωλίου μπορούν να παραμένουν υψηλά!

Μονοπώλιο και εμπόδια εισόδου

1. Άδειες
2. Διπλώματα ευρεσιτεχνίας
3. Οικονομίες κλίμακας (Φυσικό μονοπώλιο)

Μέσο και οριακό έσοδο του μονοπωλίου

Ένα μονοπώλιο αντιμετωπίζει ολόκληρη τη ζήτηση: για να αυξήσει την ποσότητα που θέλει να πουλήσει πρέπει να μειώσει την τιμή.

Παράδειγμα

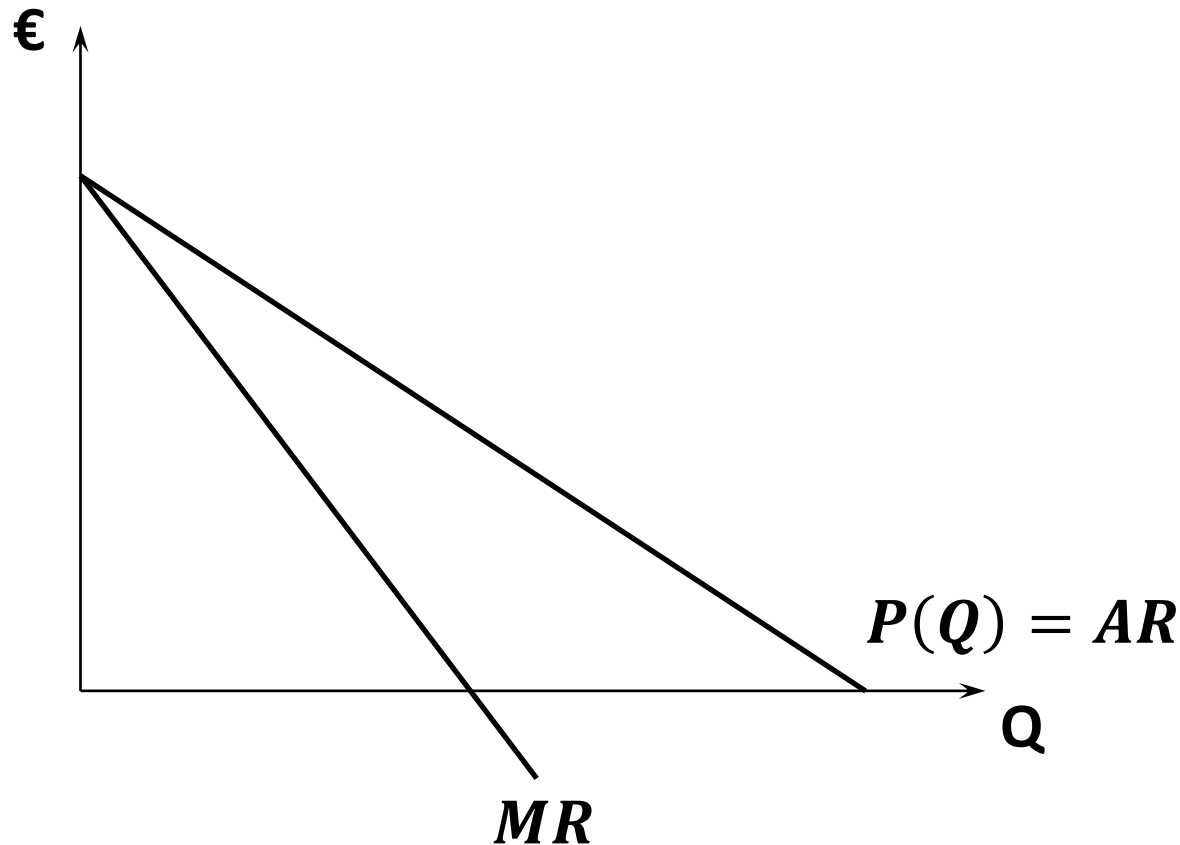
Ποσότητα	Τιμή	Συνολικά έσοδα (TR)	Μέσα έσοδα (AR)	Οριακά έσοδα (MR)
0	12	0	-	-
1	11	11	$11/1=11$	$(11-0)/(1-0)=11$
2	10	20	$20/2=10$	$(20-11)/(2-1)=9$
3	9	27	$27/3=9$	$(27-20)/(3-2)=7$
4	8	32	$32/4=8$	$(32-27)/(4-3)=5$
5	7	35	$35/5=7$	$(35-32)/(5-4)=3$

Σημειώστε ότι για ένα μονοπώλιο ισχύει πάντα:

$$P = AR > MR$$

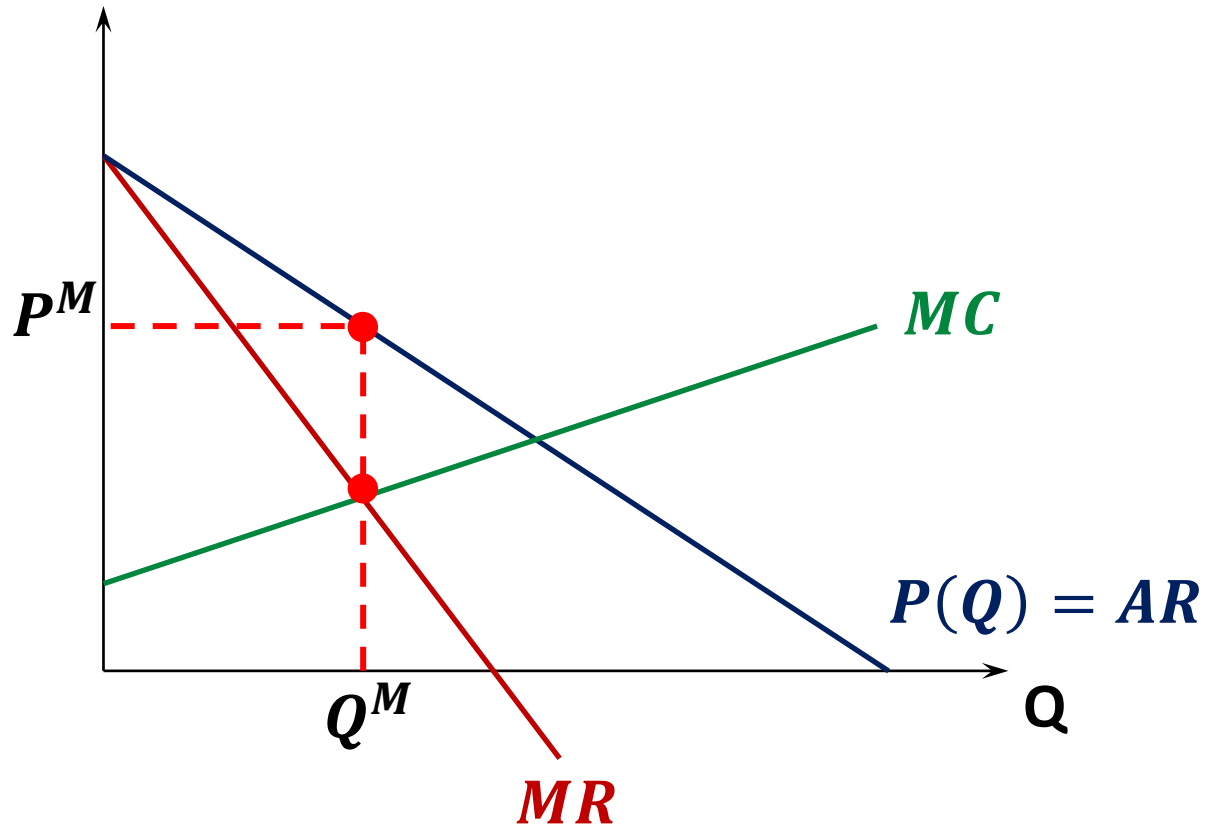
Μέσο και οριακό έσοδο του μονοπωλίου

Διαγραμματικά, για κάθε επίπεδο παραγωγής μεγαλύτερο του μηδενός ($Q > 0$), το οριακό έσοδο είναι μικρότερο από το μέσο έσοδο ($MR < AR = P$).

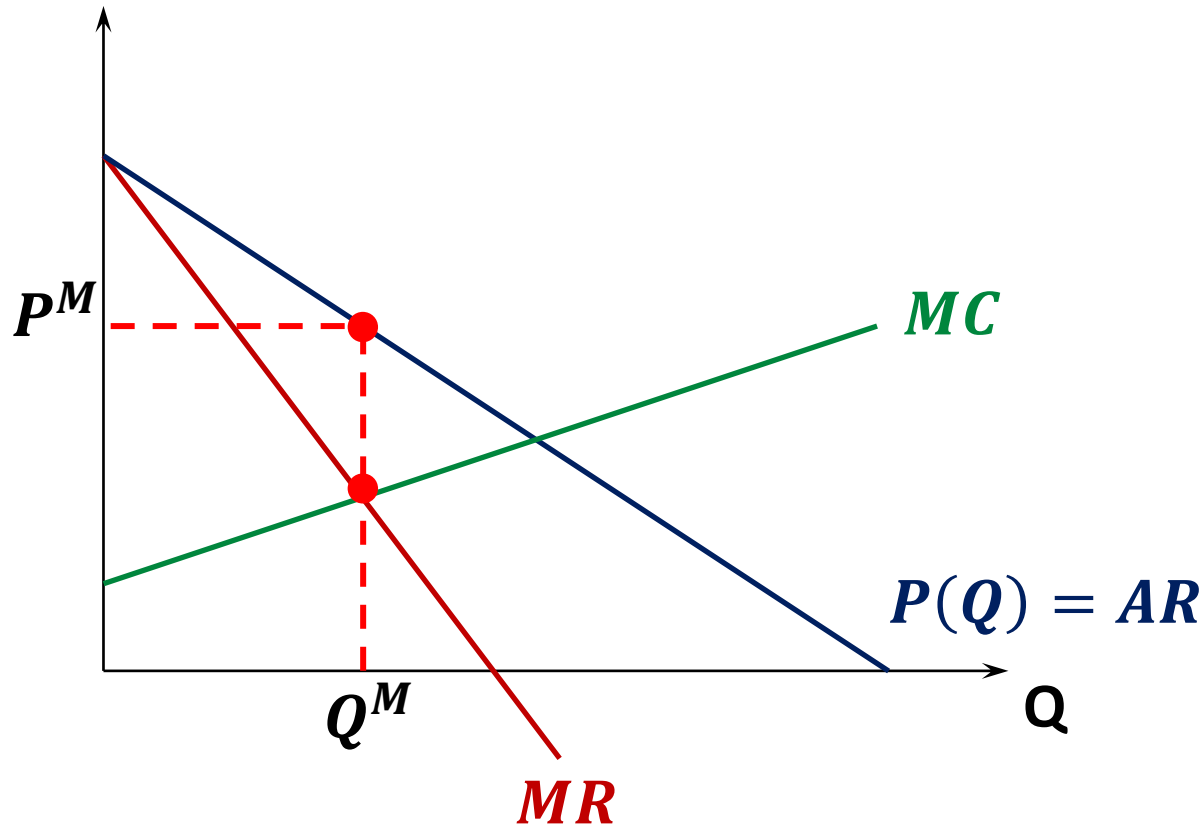
Μεγιστοποίηση κέρδους του μονοπωλίου

Ένα μονοπώλιο μεγιστοποιεί τα κέρδη του όπου $MR = MC$.
Διαγραμματικά,

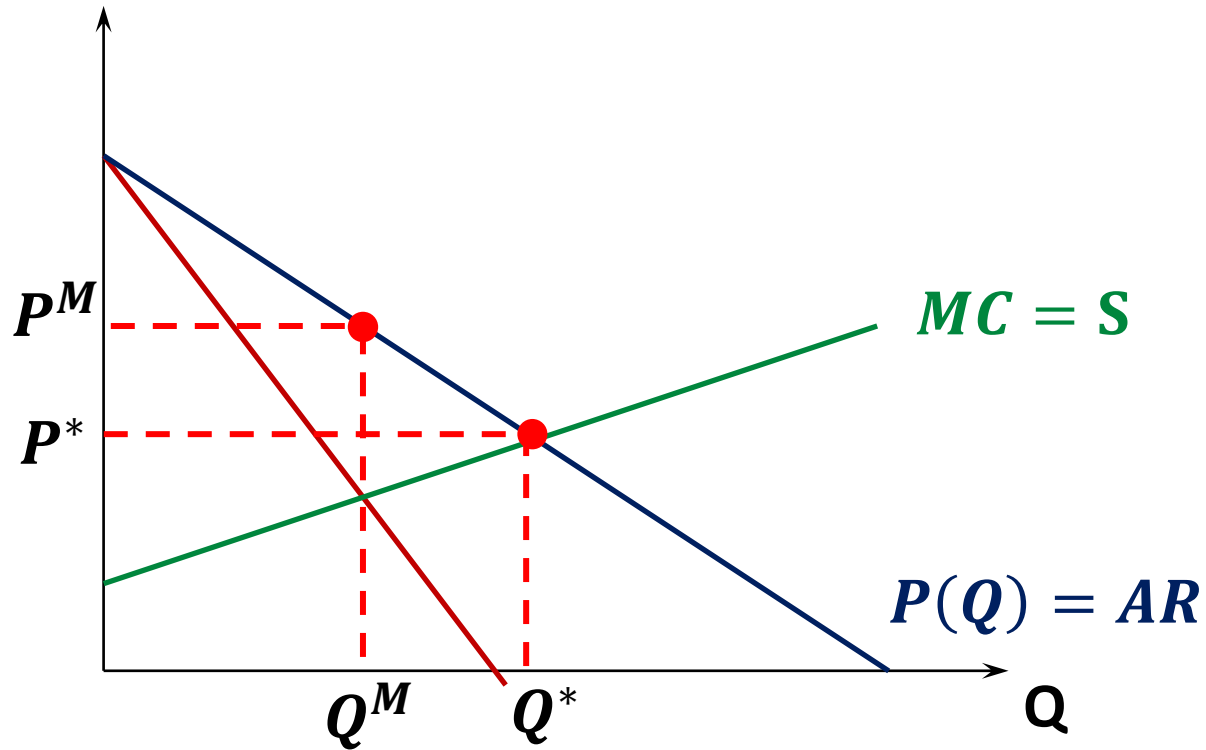
Μεγιστοποίηση κέρδους του μονοπωλίου

Ένα μονοπώλιο μεγιστοποιεί τα κέρδη του όπου $MR = MC$.
Διαγραμματικά,

Μονοπώλιο έναντι τέλει ανταγωνισμού

Διαγραμματικά,

Ο μονοπωλητής παράγει μικρότερη από την αποτελεσματική ποσότητα, με συνέπεια η τιμή αγοράς να υπερβαίνει την αποτελεσματική τιμή αγοράς. Υπάρχει νεκρή ζημιά.